

XXVI

CONGRÉS
Societat Catalana
de Digestologia

26 al 28 de gener de 2017
Palau de Congressos de Lleida

XXII Curs de FORMACIÓ
EN DIGESTOLOGIA
dijous, 26 de gener

PLA ESTRATÈGIC MII: Organització del terciarisme a Catalunya (2014-2018)

Julià Panés
Marta Piqueras
Xavier Calvet
Eugeni Domènech
Jordi Guardiola
Maria Esteve

OBJECTIU

Millorar l'atenció mèdica d'aquesta patologia en tot el territori català, aconseguint una atenció equitativa, homogènia i d'excel·lència.

OBJECTIUS CONCRETS. Elaboració de :

- ✓ Document justificant la necessitat del pla estratègic
- ✓ Criteris de qualitat de les Unitats de MII
- ✓ Qüestionari per a conèixer l'existència d'Unitats de MII i el seu grau de complexitat a tot el territori de Catalunya (58 Hospitals Públics de Catalunya i persona de contacte)
- ✓ Mapa de Catalunya de la complexitat
- ✓ Contactes periòdics amb l'administració sanitària per tal d'incorporar els resultats obtinguts a la gestió del territori

JUSTIFICACIÓ DE LA NECESSITAT DEL PLA ESTRATÈGIC

Plans estratègics

2016 -2017

- Àrea estratègica de Prevenció i Tractament de les hepatitis víriques (2014-2018)
- Àrea estratègica de la prevenció, tractament i control de les neoplàsies del còlon a Catalunya 2012-2016
  - Informe de les Colonoscòpies en Pacients amb Pòlips de Còlon
  - Informes Anatomopatològics dels Pòlips de Còlon Extirpats Mitjançant Polipectomia Endoscòpica
  - Metodologia de la Colonoscòpia. - Tractament dels Pòlips de Còlon
  - Definició pla estratègic
  - Presentació pla estratègic
- Pla Estratègic: Endoscòpia avançada
- Pla estratègic MII: organització del terciarisme a Catalunya
  - Àrea estratègica d'Organització de les Unitats de Malaltia Inflammatory Intestinal (2014-2018)
  - Directori d'unitats de Malaltia inflamatòria intestinal

JUSTIFICACIÓ

Prevalença relativament baixa

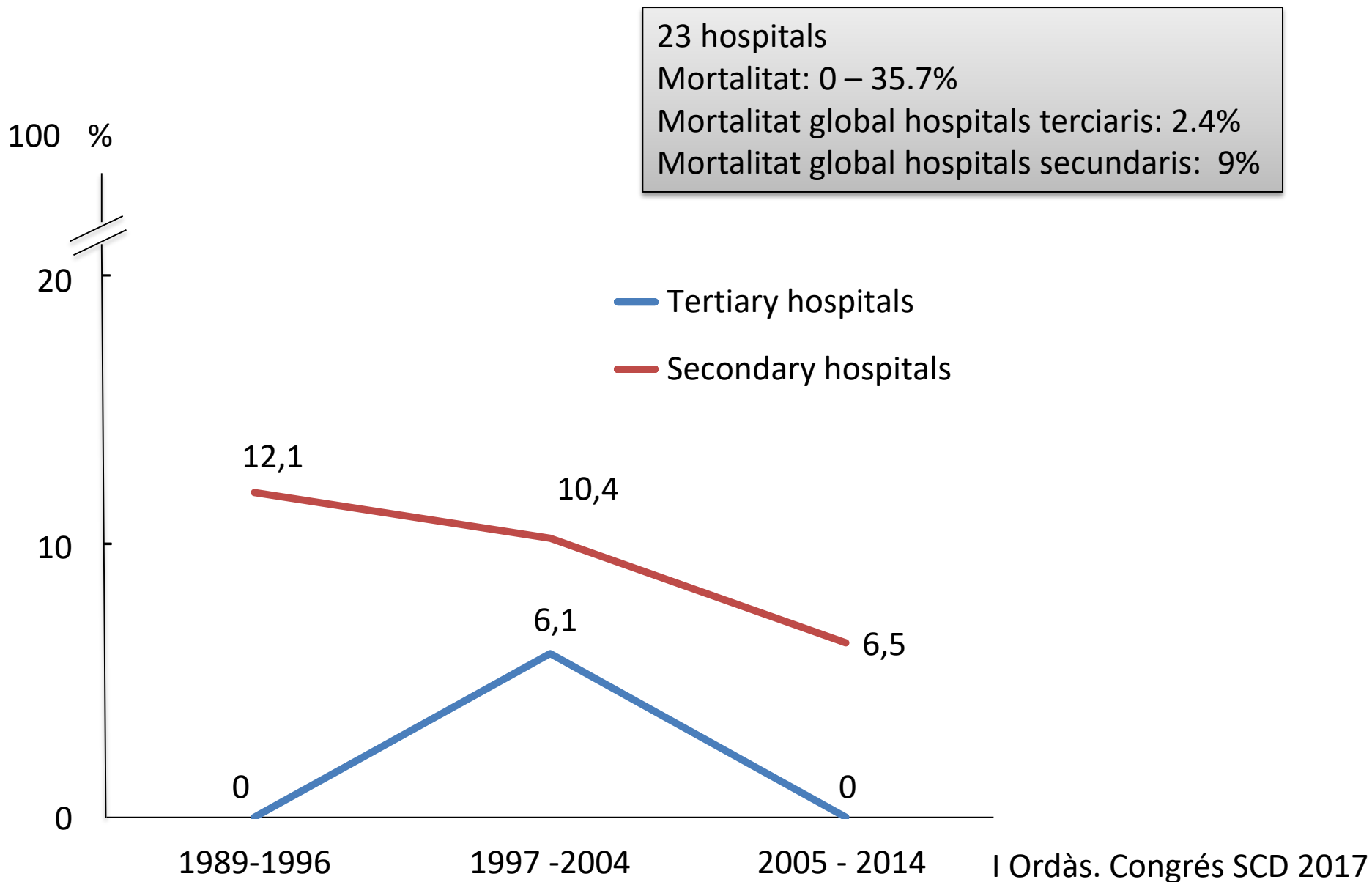

Atenció subòptima

- ✓ Retard inacceptable en el diagnòstic
- ✓ Infra o sobre tractament
absència de símptomes /risc immunosupressió
- ✓ Experiència quirúrgica
complicacions quirúrgiques i funcionalitat a llarg termini

Evolució de la mortalitat per colectomia i factors relacionats en una cohort de pacients amb colitis ulcerosa refractària greu (CU-RG) del registre ENEIDA (1989-2014)

IMPACTE DE LA CRISI ECONÒMICA EN L'ACCÉS A LA MILLOR ATENCIÓ

1) Manca de recursos per dotar determinats serveis de digestiu d'estructures d'Unitat de MII

2) Dificultat d'accés de pacients des d'àrees sanitàries sense Unitats de MII i poca experiència en l'administració de fàrmacs de segona i tercera línia a altres centres amb Unitats de MII

~~Flux bidireccional de pacients entre centres de Catalunya
Equitat dels ciutadans en l'accés a la millor atenció possible~~

Criteria de qualitat de les Unitats de MII

Journal of Crohn's and Colitis (2014) 8, 240–251

Available online at www.sciencedirect.com

ScienceDirect

CONSENSUS/GUIDELINES

Delphi consensus statement: Quality indicators for Inflammatory Bowel Disease Comprehensive Care Units ☆

Xavier Calvet^{a,b}, Julián Panés^{b,c,*}, Noelia Alfaro^d, Joaquin Hinojosa^e, Beatriz Sicilia^f, Marta Gallego^c, Ildefonso Pérez^g, Pablo Lázaro y de Mercado^d, Fernando Gomollón^{b,h}, Members of the Consensus Group:
Physicians: Xavier Aldeguer^a, Rafael Alós^b, Montserrat Andreu^c, Manu Barreiro^d, Fernando Bermejo^e, Begoña Casis^f, Eugeni Domenech^g, Eloy Espín^h, Maria Esteveⁱ, Valle García-Sánchez^j, Antonio López-Sanromán^k, Pilar Martínez-Montiel^l, Juan Luis Mendoza^m, Javier P. Gisbertⁿ, Maribel Vera^o,
Nurses: Angelina Dosal^p, Elena Sánchez^q, Laura Marín^g, Luciano Sanromán^q, Pilar Pinilla^r, Francisca Murciano^s, Antonio Torrejón^t,
Patients (ACCU España): José Ramón García^u, Mayte Ortega^u, Julio Roldán^u

Criteris de qualitat de les Unitats de MII

1. Estructura

- Consulta externa monogràfica de MII
- Hospital de dia
- Infermera amb dedicació específica a l'atenció de pacients amb MII
- Integració de radiòleg(s), patòleg(s) cirurgia(ns) a la Unitat
- Integració d'assistència no presencial als pacients amb MII
- Registre de tots els pacients atesos a la unitat (base dades)

Criteris de qualitat de les Unitats de MII

2. Procés

- Atenció a pacients referits per altres metges i centres
- Reunions periòdiques de gastroenteròlegs, cirurgians i radiòlegs per discussió de cassos clínics.
- Protocol·lització de l'assistència en base a protocols propis o adopció explícita de protocols de societats nacionals o internacionals
- Intervencions quirúrgiques electives realitzades exclusivament per cirurgians de la unitat de MII (Unitats amb cirurgia)
- Accés a tècniques d'imatge seccional (RM, CT, US)
- Activitat documentada en recerca en MII

criteris de qualitat de les Unitats de MI

3. Resultats

- Constància documental de l'adequat estudi d'extensió en el moment del diagnòstic
- Programa de detecció d'infecció i vacunacions
- Ús d'opcions terapèutiques mèdiques i quirúrgiques d'acord amb guies clíniques establertes (GETECCU / ECCO)
- Educació dels pacients sobre la seva malaltia i opcions terapèutiques disponibles
- Realització de 10 colectomies/any de CU i 20 intervencions/any de MC
- Morbiditat quirúrgica que requereix cures intensives inferior a 5%, mortalitat cirurgia inferior a un 2%.

Qüestionari per a conèixer la realitat de les Unitats de MII a Catalunya (estructura i procés)

Identificació de la persona dedicada a l'atenció de la MII als 58 Hospitals Públics de Catalunya

Múltiples canals de comunicació (Gener de 2015 a Setembre de 2016) :

- 1) Mailing de GETECCU (enquesta online a través de Survey Monkey).
- 2) A través dels delegats de MSD que es van oferir a entregar els qüestionaris en paper, recollir-los i enviar-los als investigadors.
- 3) Mitjançant l'entrega directa d'una enquesta a la reunió de GETECCU 2015.
- 4) Contacte directe amb els responsables de MII mitjançant mail personalitzat

No informació

Espitau Vall d'Aran
Hospital Comarcal del Pallars
Fundació Sant Hospital de la Seu d'Urgell (Lleida)
Hospital de Calella
Hospital Dos de Maig
Hospital Plató (Barcelona)

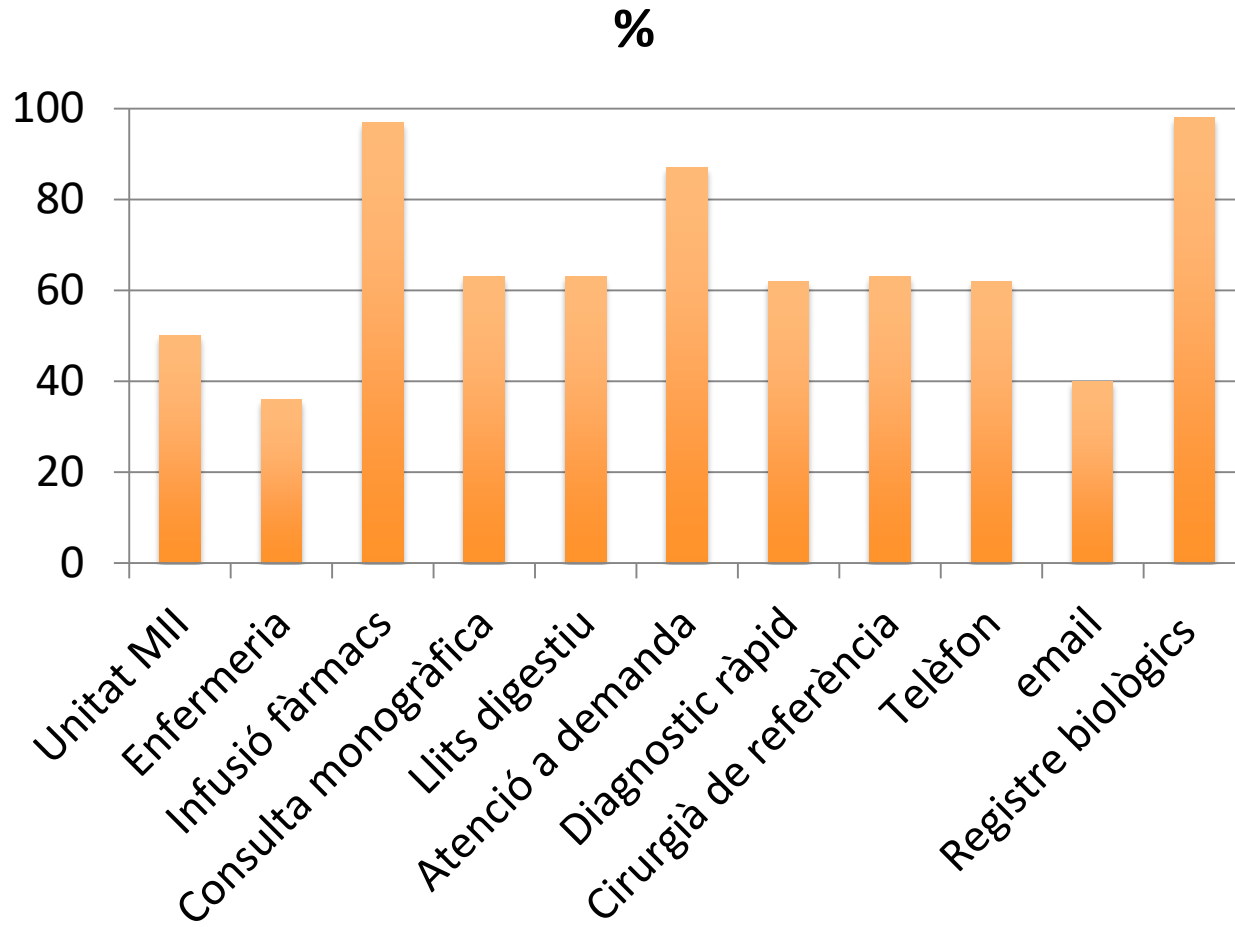
Mapa de Catalunya de la complexitat de les Unitats de MII

Àrea gestió assistencial		població	Centre hospitalari
01	Alt Urgell	20.409	Fundació Sant Hospital
02	Cerdanya	15.854	Hospital de Puigcerdà
			Hospital de la Cerdanya
0	Pallars	18.163	Hospital Comarcal del Pallars
04	Aran	9.086	<u>Espitau Val d'Aran</u>
05	Lleida	358.998	H.U. Arnau de Vilanova
			Hospital Santa Maria
			Clínica de Ponent
06	Alt Camp i Conca de Barberà	60.880	Pius Hospital de Valls
07	Baix Camp i Priorat	197.974	H. U. Sant Joan de Reus
			Centre MQ Reus
08	Baix Penedès	83.323	Hospital del Vendrell
09	Tarragonès	249.833	H. U. Joan XXIII de Tarragona
			H. Sant Pau i Santa Tecla
19	Anoia	110.546	Hospital d'Igualada del CSA
22	Osona	156.292	Hospital Universitari de Vic
24	Baix Llobregat Centre i <u>Fontsanta -L'H N</u>	421.068	H. General d'Hospitalet Llobregat
			H- Sant Joan de Déu (Esplugues LI)
			CSI H. de l'Hospitalet-H. <u>Moisés Broggi</u>
25	L'Hospitalet Sud i el Prat de Llobregat	201.192	H. Universitari de Bellvitge
			ICO l'Hospitalet de Llobregat
30	Barcelonès Nord i Baix	417.124	H. U. Germans Trias i Pujol de

RESULTATS

Centre de Treball	n	unitat	metges	Infermeria	H. de dia	Urgències	Llits	Endoscòpia	Mono-gràfica	Telèfon	e-mail	cirurgia	Radiològ
H. Vall d'Hebron	2500	Sí	7	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. Clínic	2200	Sí	4	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. Sant Pau	1400	Sí	1	No	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. Universitari Germans Trias i Pujol	1300	Sí	3	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. Universitari de Bellvitge	1300	Sí	3	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
C. S. U. Parc Taulí	1000	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	Sí	Sí
H. Universitari Mutua Terrassa	900	Sí	3	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. del Mar (Parc Salut Mar)	700	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Consorci Sanitari de Terrassa (CST)	700	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. Universitari Girona Dr. J. Trueta	700	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	Sí	Sí	Sí
H. Arnau de Vilanova Lleida	700	Sí	3	No	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	No
H. Moisès Broggi	450	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
H. Viladecans	300	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	Sí	Sí
C. Sanitari del Garraf (St. Camil)	300	No	3	No	Sí	Sí	No	Sí	No	No	No	No	Sí
H. Universitari de Sant Joan de Reus	300	Sí	2	No	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	No	No
H. Verge de la Cinta Tortosa	300	Sí	3	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	Sí	No	No
CSdM. H. de Mataró	260	No	2	No	Sí	Sí	No	Sí	No	No	No	Sí	Sí
Parc Sanitari Sant Joan de Déu	250	Sí	1	No	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	No	No	No
H. Sant Joan de Déu Manresa	250	Sí	2	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	No	Sí	No	No

RESULTATS

Complexitat dels Hospitals públics de Catalunya

1. Hospital primari o de proximitat.

No disposen de Servei d'Aparell Digestiu, ni d'Unitat de MII.

2. Hospitals secundaris amb especialitats de referència:

2 a. Hospitals secundaris sense unitats de MII

2.b. Hospitals secundaris amb unitats de MII, amb opció d'inclusió de pacients en assaigs clínics i estudis de recerca.

3. Hospitals terciaris d'alta complexitat amb Unitats de MII:

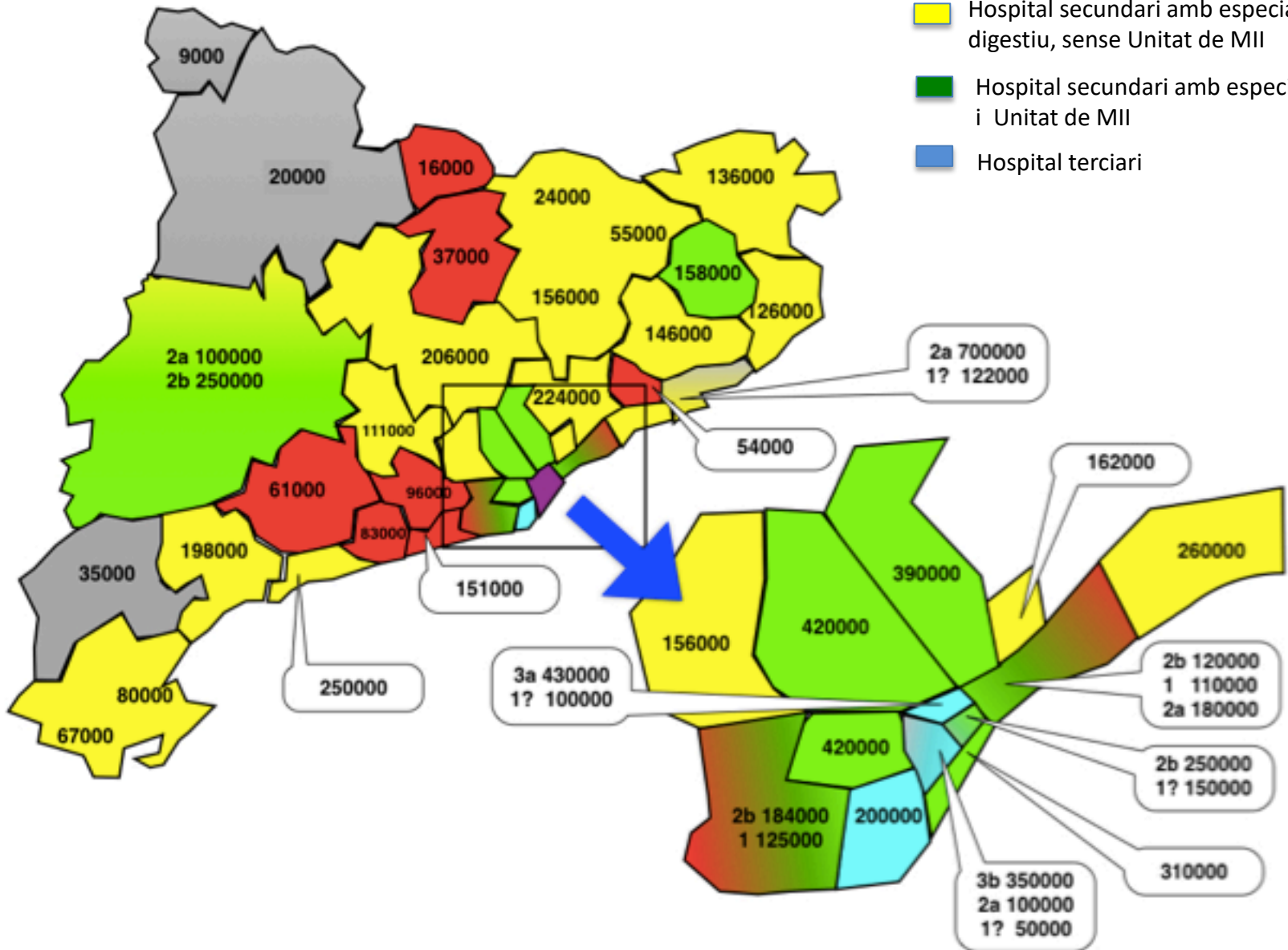
Hospitals terciaris d'alta complexitat amb cirurgia d'alta especialització i amb opció d'inclusió de pacients en assaigs clínics, estudis de recerca i tractaments per ús compassiu.

Mapa de Catalunya de la complexitat de les Unitats de MII

Centre de Treball	Localitat	Província	Població	pacients amb MII	Complexitat Hospital
H. Municipal De Badalona	Badalona	Barcelona	110000	90	1
H. Universitari Germans Trias i Pujol	Badalona	Barcelona	120000	1300	2b
H. del Mar	Barcelona	Barcelona	310000	700	2b
H. Sant Pau	Barcelona	Barcelona	401000	1400	2b
H. Clínic	Barcelona	Barcelona	350000	2200	3
H. Vall d'Hebron	Barcelona	Barcelona	430000	2500	3
H. Universitari del Sagrat Cor	Barcelona	Barcelona	100000	100	2a
Parc Sanitari Sant Joan de Déu	Sant Boi	Barcelona	125000	250	2a
H. de Blanes	Blanes	Barcelona	70000	100	2a
H. General de Granollers	Granollers	Barcelona	224000	?	2a
H. Universitari de Bellvitge	Hospitalet	Barcelona	200000	1300	3
H. Igualada	Igualada	Barcelona	111000	100	2a
H. Sant Joan de Déu Manresa	Manresa	Barcelona	206000	250	2a
H. Sant Joan de Déu (Martorell)	Martorell	Barcelona	156000	?	2a
<u>CSdM.</u> H. de Mataró	Mataró	Barcelona	260000	260	2a
H. de Mollet	Mollet	Barcelona	162000	80	2a
Corporació Sanitària Universitària Parc Taulí	Sabadell	Barcelona	390000	1000	2b
H. Santa Caterina	Salt	Barcelona	146000	180	2a
H. de Sant Celoni	Sant Celoni	Barcelona	54000	100	1
H. Moisès Broggi	Sant Joan Despí	Barcelona	420000	450	2b
Consorci Sanitari del Garraf (St. Camil)	Sant Pere de Ribes	Barcelona	120000	300	1

- No informació
- Hospital primari sense especialista digestiu
- Hospital secundari amb especialista digestiu, sense Unitat de MII
- Hospital secundari amb especialista digestiu i Unitat de MII
- Hospital terciari

CONCLUSIONS

- Territoris a Catalunya “deserts” d’una assistència adequada de la MII (comarques més allunyades de l’àrea metropolitana)
- L’equitat en l’assistència fa necessària una uniformitat en l’accés als recursos sanitaris per a aquesta patologia.
- Cal facilitar els fluxos de derivació de pacients, proporcionant els recursos necessaris als centres receptors, en les àrees on només hi ha hospitals primaris o de proximitat, i que per tant no tenen ni tindran Unitat de MII.
- Dotar de més recursos a determinats hospitals secundaris amb servei d’Aparell Digestiu i sense unitats de MII però amb possibilitats de tenir-ne, en determinades zones de Catalunya.

Relació amb l'administració sanitària

Setembre 2015

Reunió Dr Guardiola – Dr Castells amb Alex Guarga, responsable del CatSalut

Novembre 2016

Reunió subdirecció de Cartera de Serveis i Mapa Sanitari

Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

4 membres del Grup de treball de MII amb Anna Mompart

Compromís d'acceptació de la proposta de fluxos de derivació que acordi la SCD

Accions a realitzar (2017-18)

- ✓ Constitució del grup de treball de cirurgia en MII.
- ✓ Proposta global mèdico-quirúrgica d'ordenació de les unitats.
- ✓ Acceptació per part de l'administració de la proposta de fluxos i d'increment de recursos per determinades àrees del territori català.